

Olsztyn, 29 kwietnia 2019 r.

PS-VI.431.1.7.2019.AP

Pani
Beata Klisz
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Lelkowie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko – Mazurskiego nr FK-IV.0030.73.2019 z dnia 07 lutego 2019 roku (**akta kontroli str. 1**) zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Agnieszka Pastuła – główny specjalista, kierująca zespołem kontrolnym,
2. Lilla Kondrusik – główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lelkowie, 14- 521 Lelkowo. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 13 lutego i zakończono 15 lutego 2019 roku. Zakres kontroli obejmował formy pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2018 poz. 998 ze zm.), zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 roku w sprawie szkoleń na asystenta rodziny (Dz. U. Nr 272 poz. 1608), zwanego dalej rozporządzeniem.

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto skrótów:

1. GOPS / Ośrodek / Kontrolowana jednostka – co oznacza: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lelkowie,
2. Kierownik / Kierownik GOPS / Kierownik kontrolowanej jednostki – co oznacza: Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lelkowie – panią Beatę Klisz,
3. Program – co oznacza: „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015 – 2018” oraz „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021”,
4. Statut – co oznacza: Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lelkowie,

5. Projekt – co oznacza: Projekt Współfinansowany z EFS w Ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014 – 2020 realizowany przez Ośrodek,
6. asystent – co oznacza: asystenta rodziny, o którym mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia 2018 r. do dnia jej zakończenia, fakt jej przeprowadzenia zespół inspektorów odnotował w rejestrze kontroli prowadzonym przez Ośrodek. Kontroli dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w Kontrolowanej jednostce dokumentacji merytorycznej, informacji i wyjaśnień przekazanych bezpośrednio przez Kierownika oraz akta osobowe w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe asystenta rodziny zatrudnionego w Ośrodku.

Działalność Ośrodka w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

USTALENIA KONTROLI

1. Przedmiot kontroli w dokumentach organizacyjnych kontrolowanej jednostki.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lełkowie, jako jednostka organizacyjna Gminy Lełkowo, działa na podstawie Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lełkowie przyjętego Uchwałą nr XXV/133/13 Rady Gminy Lełkowo z dnia 28 czerwca 2013 roku w sprawie nadania Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lełkowie, ze zmianą z dnia 12 września 2013 roku (**akta kontroli str. 3 - 12**).

Kontrolowana jednostka, zgodnie z zapisem § 3 ust 2 pkt i Statutu, realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny, wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Kontrolującym przedstawiono także Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lełkowie, wprowadzony Zarządzeniem nr 5/2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lełkowie z dnia 27 czerwca 2016 roku ze zmianą z dnia 25 stycznia 2019 roku, w którym to, wyodrębniono stanowisko asystenta rodziny oraz zakres realizowanych przez niego zadań. (**akta kontroli str. 13 - 30**). Kontrolujący nie wnieśli uwag do tego dokumentu.

2. Trzyletni gminny program wspierania rodziny.

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy, Ośrodek opracował i realizował *Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015 – 2018*, przyjęty Uchwałą nr IV/28/2015 Rady Gminy Lełkowo z dnia 31 marca 2015 roku. W dniu rozpoczęcia czynności kontrolnych obowiązywał *Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021*, przyjęty Uchwałą nr V/30/2019 Rady Gminy Lełkowo z dnia 28 stycznia 2019 roku (**akta kontroli str. 31 - 62**). W Programie została uwzględniona charakterystyka rodzin mających trudności w sprawowaniu opieki i wychowaniu dzieci na terenie Gminy Lełkowo. Jako cel główny Programu przyjęto wypracowanie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, dzięki któremu zwiększą się

szanse życiowe dzieci z zaniedbywanych środowisk. Cele szczegółowe to m. in. zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny, zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązanie już istniejących, jak też zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży. Wymienione cele zawierały działania oraz wskaźniki realizacji tych działań. Ostatni cel szczegółowy dotyczył wsparcia interdyscyplinarnego dzieci i rodzin naturalnych. Określono także: adresatów Programu, zakładane rezultaty, zasoby, finansowanie Programu oraz jego monitorowanie.

3. Zgodność zatrudnienia asystentów rodziny z wymaganymi kwalifikacjami oraz tworzenie możliwości podnoszenia przez nich kwalifikacji.

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że w okresie od 01 stycznia do 04 marca 2018 roku Ośrodek nie zatrudniał asystenta rodziny. Poproszona o wyjaśnienie powyższej kwestii Kierownik kontrolowanej jednostki oświadczyła, że *„Powyższa sytuacja spowodowana była przedłużającą się procedurą przygotowania przetargu, którą zajmowała się firma zewnętrzna (asystent zatrudniony jest na umowę zlecenie, a kwota przeznaczona na jego zatrudnienie powodowała konieczność przeprowadzenia przetargu nieograniczonego na usługę asystenta rodziny). Ponadto kandydaci zobowiązani byli do dostarczania brakujących dokumentów, co spowodowało dalsze wydłużenie czasu do zawarcia umowy. Nie podejmowano działań mających na celu zatrudnienie w innej formie, gdyż każde zatrudnienie wymaga procedur, których zakończenia nie można przyspieszyć”* (akta kontroli str. 63 - 66).

Z dniem 05 marca 2018 roku Kierownik Ośrodka zatrudnił jednego asystenta rodziny, który posiadał odpowiednie kwalifikacje określone w art. 12 ust. 1 ustawy. Analiza akt osobowych asystenta wykazała również stosowne potwierdzenia spełniania warunków określonych w art. 12 ust. 1, pkt 2 - 4, ustawy tj. informacji w zakresie, czy osoba zatrudniona jako asystent rodziny:

- nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz czy władza rodzicielska nie jest jej ograniczona ani zawieszona,
- wypełnia obowiązek alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego,
- nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Na podstawie informacji przekazanych przez Kierownika ustalono, że praca asystenta rodziny nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie gminy, w której praca ta była prowadzona, zgodnie z art. 17 ust. 3 ustawy. Asystent nie prowadził też postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę (akta kontroli str. 67 - 76).

Z informacji przedłożonej przez Kierownika wynika, że w okresie objętym kontrolą Ośrodek nie zapewniał asystentowi rodziny żadnego szkolenia podnoszącego jego kwalifikacje (akta kontroli str. 67 - 76). Asystent rodziny oświadczył, że podnosił swoje kwalifikacje w obszarze pracy z dziećmi lub rodziną we własnym zakresie.

W związku z powyższym stwierdzono, że Kontrolowana jednostka nie realizowała zadań o których mowa w art. 176 pkt 2 i 4a ustawy, to jest nie tworzyła możliwości oraz nie finansowała kosztów podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny. Przyczyną powstania

powyższej nieprawidłowości jest nierealizowanie zapisów ustawy przez Kierownika GOPS w Lelkowie, co może skutkować niewłaściwą realizacją zadań przez asystenta rodziny. Praca asystenta rodziny, ze względu na złożoność problemów występujących w rodzinach znajdujących się pod jego opieką, wymaga stałego podnoszenia kwalifikacji i poszerzania wiedzy w tym zakresie, w przeciwnym razie istnieje ryzyko, iż praca asystenta nie będzie świadczona adekwatnie do rzeczywistych potrzeb.

4. Tryb przydzielania i realizacja zadań asystenta rodziny.

Na podstawie analizy przedłożonej dokumentacji oraz przekazanych informacji stwierdzono, że w roku 2018 wsparciem asystenta rodziny było objętych 5 rodzin, z którymi z końcem roku kalendarzowego zakończono współpracę, z uwagi na zakończenie udziału tych rodzin w Projekcie pn. „Rodzina to nasza przyszłość”. W roku 2019 wsparciem objęto kolejne 5 rodzin, w tym 1 rodzinę zobligowaną do współpracy z asystentem przez sąd (**akta kontroli str. 77 - 80**). Szczegółowej analizie poddano teczkę 6 rodzin. Wszystkie rodziny objęte zostały wsparciem asystenta w ramach realizacji Projektu. Kierownik Ośrodka zapytana przez kontrolujących, o to, czy rodziny nie biorące udziału w Projekcie, mogą korzystać z usług asystenta rodziny, oświadczyła, że „*Rodzina, która nie bierze udziału w projekcie, nie może skorzystać z usług asystenta rodziny...*” (**akta kontroli str. 81 - 84**). Nie mniej jednak, Kierownik Kontrolowanej jednostki oświadczyła również, że „*W sytuacji kiedy do kierownika z wnioskiem wystąpi pracownik socjalny o przydzielenie asystenta rodziny, przeprowadzony zostanie nabór na stanowisko asystenta rodziny po czym zostanie on przydzielony rodzinie. Do momentu zakończenia postępowania rodzina zostaje objęta dodatkową pracą socjalną przez pracownika socjalnego*” (**akta kontroli str. 81 - 84**). Przeprowadzona analiza dokumentacji w tym zakresie wykazała, że od momentu przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, w którym pracownik socjalny stwierdzał, że rodzina wymaga wsparcia asystenta do momentu faktycznego objęcia rodziny jego wsparciem miało około 5 miesięcy, a w przypadku rodziny zobowiązanej do współpracy z asystentem przez sąd rodzinny, od momentu powzięcia informacji przez Ośrodek, czasu skierowania do rodziny asystenta rodziny upłynęło 10 miesięcy. Poproszona o wyjaśnienie powyższej kwestii, Kierownik Kontrolowanej jednostki oświadczyła, że „*Długotrwały proces przydzielenia asystenta rodziny, począwszy od momentu przeprowadzenia wywiadu, a wnioskowaniem przez pracownika socjalnego o przydzielenie asystenta i przydzieleniem go przez kierownika wynika z procesu rekrutacji do projektu. Rozpoczęcie pracy z asystentem rodziny z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo – wychowawcze wynikało z zapisów projektu*” (**akta kontroli str. 81 - 84**).

Zgodnie z art. 176 pkt 3a ustawy, do zadań własnych gminy należy między innymi zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny. W związku z powyższym realizacja tego zadania ograniczająca się tylko do osób będących beneficjentami Projektu jest niewłaściwa i nie zabezpiecza w sposób adekwatny potrzeb mieszkańców Gminy Lelkowo. Zdaniem kontrolujących, każda rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, powinna mieć zapewniony dostęp do wsparcia udzielonego przez asystenta rodziny, bez względu na to, czy jest uczestnikiem Projektu, czy też nie. Dodatkowo, czas oczekiwania rodziny na objęcie wsparciem asystenta rodziny był zbyt długi, zwłaszcza w przypadku, gdy do takiej współpracy

zobowiązuje sąd rodzinny, który ma na uwadze dobro dziecka, znajdującego się w danej rodzinie. Wówczas Kierownik danej jednostki, z dniem wstąpienia takiego zarządzenia, jest zobowiązany do wyznaczenia asystenta rodziny, który będzie prowadził z nią pracę, bez oczekiwania, na przeprowadzenie procedury naboru na stanowisko asystenta rodziny. Przyczyną powyższej nieprawidłowości, było nierealizowanie zapisów ustawy, co skutkowało ograniczeniem dostępu potrzebną rodzinom do usług asystenta rodziny. Powyższe zagadnienie, zostało omówione z Kierownikiem Kontrolowanej jednostki.

Ustalono, że zgodnie z art. 11 ustawy, pracownicy socjalni, w ramach rekrutowania uczestników do Projektu przeprowadzali wywiady środowiskowe, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Dokonywali także oceny sytuacji osoby lub rodziny, omawiali z beneficjentami zasady uczestnictwa w Projekcie, następnie występowali do Kierownika Ośrodka z wnioskiem o przydzielenie rodzinie asystenta (**akta kontroli str. 85 - 132**). Kierownik na podstawie wniosku pracownika socjalnego przydzielał rodzinie asystenta (**akta kontroli str. 85 - 132**). Każda z rodzin wyraziła pisemną zgodę na podjęcie współpracy z asystentem rodziny.

W oparciu o analizę dokumentacji zespół inspektorów stwierdził, że zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy, asystent rodziny sporządzał plany pracy ze wszystkimi rodzinami. Plany pracy były zawierane na czas trwania Projektu. Plany opracowywane i realizowane były we współpracy z członkami rodziny, natomiast brak było poświadczenia ich konsultacji z pracownikami socjalnymi. W ocenie zespołu inspektorów, brak udokumentowania ww. czynności może rodzić wątpliwości, czy zostały one faktycznie dokonane. Zgodnie z art. 15 ust. 3 ustawy plan pracy z rodziną obejmuje zakres realizowanych działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, a także zawiera terminy ich realizacji i przewidywane efekty. Poddane analizie plany pracy nie zawierały działań, tylko cele, a przewidywane efekty, były mylone z działaniami (**akta kontroli str. 133 - 146**). Kontrolujący szczegółowo omówili tą kwestię z Kierownikiem Ośrodka oraz asystentem rodziny. Przyczyną powstania powyższej nieprawidłowości było niestosowanie przepisów ustawy oraz niedostateczny nadzór Kierownika nad pracą asystenta w tym zakresie. Konsultacja planu pracy z rodziną, pracownikiem socjalnym, a w przypadku dzieci przebywających w pieczy, także z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, ma na względzie zapewnienie spójnego systemu wsparcia i oddziaływań różnych podmiotów działających na rzecz rodziny i dziecka. Brak koordynacji tychże działań, może spowodować, że podmioty będą realizowały w tej samej rodzinie sprzeczne, powielające lub też wzajemnie wykluczające się działania, co nie pozwoli na osiągnięcie oczekiwanych efektów w zakresie poprawy funkcjonowania rodziny.

Asystent dokumentował swoją pracę z rodziną, poprzez co miesięczny „Szczegółowy harmonogram miesięczny realizacji usługi w ramach projektu „Rodzina to nasza przyszłość” współfinansowanego z europejskiego funduszu społecznego RPO WiM 2014 – 2020”.

Asystent, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy, winien dokonywać okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywać ją podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1 ustawy, tj. Kierownikowi Ośrodka, który zatrudnia asystenta rodziny. W kontrolowanej jednostce funkcjonowała ona pn. „Sprawozdanie półroczne z realizacji usługi w ramach projektu „Rodzina to nasza przyszłość” współfinansowanego z europejskiego funduszu społecznego RPO WiM 2014 – 2020”. Dodatkowo, na zakończenie Projektu asystent sporządzał „Ocenę końcową z realizacji usługi w ramach projektu „Rodzina to nasza

przyszłość” współfinansowanego z europejskiego funduszu społecznego RPO WiM 2014 – 2020”. Stwierdzono, że okresowe oceny sytuacji rodzin dokonywane przez asystenta nie zawierały podpisu asystenta (dotyczy to ocen końcowych). Wszystkie oceny nie były przekazywane Kierownikowi Ośrodka zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy (**akta kontroli str. 147 - 158**). Kierownik GOPS w złożonym oświadczeniu wyjaśniła, że nie zapoznawała się z okresową oceną, jak też jej nie akceptowała (**akta kontroli str. 159 - 160**). W skutek tej nieprawidłowości, Kierownik Kontrolowanej jednostki, nie posiadała stosownej wiedzy na temat aktualnej sytuacji rodziny a przede wszystkim efektów pracy prowadzonej przez asystenta. Przyczyną powstania tej nieprawidłowości było nierealizowanie zapisów ustawy. Należy nadmienić, iż ww. oceny końcowe były sporządzane, nie ze względu na poprawę funkcjonowania rodziny, a z powodu zakończenia udziału rodzin w Projekcie. W ocenie zespołu kontrolnego, zasadnym byłoby wydłużenie czasu objęcia rodziny wsparciem asystenta rodziny (o ile wyraża ona zgodę), tym bardziej, że ww. oceny zawierały informacje o tym, że należy nadal wspierać daną rodzinę. Krótkie okresy współpracy w niewielkim bądź znikomym stopniu wpływały na zmiany w rodzinie. Tym bardziej, że występujące w rodzinach problemy były sprzężone, co wymagało dużo większego wysiłku w ich rozwiązywaniu, zarówno od samej rodziny, jak też większego nakładu pracy od asystenta.

W odpowiedzi na zapytanie kontrolujących, w jaki sposób jest realizowany obowiązek monitorowania sytuacji i funkcjonowania rodziny przez asystenta rodziny po zakończeniu z nią pracy, wynikający z art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy, Kierownik Ośrodka podała, że „*Monitorowanie funkcjonowania rodzin, po zakończeniu pracy z rodziną przez asystenta rodziny, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za rok 2018, nie było przeprowadzane w 2019 roku*” (**akta kontroli str. 65**). Monitorowanie przez asystenta funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z nią jest ustawowym obowiązkiem, należy więc, wprowadzić w życie realizację przytoczonego artykułu. Przyczyną powstania powyższej nieprawidłowości jest nierealizowanie zapisów ustawy przez Kierownika GOPS w Lelkowie, zaś nie wypełnianie tego obowiązku mogło skutkować brakiem kompleksowej wiedzy na temat aktualnej sytuacji rodziny.

Z informacji udzielonej przez Kierownika Ośrodka wynika, że żadna z rodzin nie została objęta wsparciem asystenta rodziny z mocy ustawy z dnia 4 listopada 2016 r., o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „*Za życiem*”.

Asystent realizując swoje zadania współpracował z różnymi osobami i instytucjami, w celu przezwyciężenia trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych występujących w rodzinie.

5. Formy pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych:

a) konsultacje i poradnictwo specjalistyczne

Jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika, rodziny w razie wystąpienia potrzeby mogły skorzystać z porad psychologa zatrudnionego w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Braniewie, który przyjeżdżał do Szkoły Podstawowej w Lelkowie. Dodatkowo w Szkole Podstawowej w Zagajach i Lelkowie byli zatrudnieni pedagodzy, którzy w miarę potrzeb udzielali wsparcia zarówno dzieciom jak i ich rodzicom. Ponadto, konsultacje

z rodzinami były przeprowadzane na bieżąco z pracownikami socjalnym, którzy to pomagali w umawianiu wizyt, kierowaniu do właściwych specjalistów, czy instytucji w celu rozwiązywania problemów występujących w rodzinie. Kierownik kontrolowanej jednostki poinformowała również, że rodziny biorące udział w Projekcie mogły dodatkowo skorzystać z poradnictwa psychologicznego w zależności od potrzeb (**akta kontroli str. 67 - 76**).

b) terapia i mediacje

Z informacji uzyskanych w toku kontroli wynika, że Ośrodek kierował osoby wymagające tej formy wsparcia do Poradni Zdrowia Psychicznego PULS w Braniewie. W sytuacji potrzeby działań o charakterze mediacyjnym rodziny korzystały ze wsparcia pracowników socjalnych zatrudnionych w Kontrolowanej jednostce. Natomiast rodziny, w których występowały problemy związane z uzależnieniem od alkoholu, mogły skorzystać z pomocy terapeutów uzależnień pracujących w wyżej wymienionej poradni. (**akta kontroli str. 67 - 76**).

c) usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne

Z informacji udzielonej przez Kierownika Kontrolowanej jednostki wynika, że w okresie objętym kontrolą Ośrodek nie świadczył usług opiekuńczych i specjalistycznych rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, gdyż zgodnie z oświadczeniem Kierownika, nie było takiego zapotrzebowania (**akta kontroli str. 67 - 76**).

d) pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego,

Jak wynika z informacji złożonej przez Kierownika Ośrodka, w Urzędzie Gminy w Lelkowie, jeden dzień w miesiącu udzielane były bezpłatne porady prawne dla mieszkańców gminy. Dla osób biorących udział w Projekcie dodatkowo prowadzone było poradnictwo prawne, podczas którego osoby uzyskiwały informację i wiedzę z zakresu przedstawianych problemów (**akta kontroli str. 67 - 76**).

e) organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi,”

Zgodnie z informacją udzieloną przez Kierownika, na terenie Gminy Lelkowo nie funkcjonowały grupy wsparcia i grupy samopomocowe. Ośrodek nie podejmował również prób utworzenia takich grup. Jednakże w ramach realizacji wcześniej wymienionego Projektu, dla osób biorących w nim udział, były organizowane grupy wsparcia (**akta kontroli str. 67 - 76**).

6. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego.

W toku kontroli ustalono, że na terenie Gminy Lelkowo nie funkcjonowała placówka wsparcia dziennego w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Funkcjonowało jednakże 6 świetlic wiejskich i 3 biblioteki przy Gminnym Centrum Kultury. W bibliotekach prowadzone były koła zainteresowań tj. plastyczne, edukacyjno – artystyczne, muzyczne, dyskusyjne kluby książki, klub krasnala oraz zajęcia sportowe. Ponadto 2 szkoły podstawowe zapewniały pomoc w nauce podczas zajęć w świetlicy szkolnej. Z informacji udzielonej przez Kierownika Ośrodka wynika, że Szkoła Podstawowa w Lelkowie i Zagajach prowadziły zajęcia specjalistyczne poprzez zajęcia kompensacyjne, korekcyjne oraz logopedyczne (**akta kontroli str. 67 -76**).

7. Funkcjonowanie rodzin wspierających.

Kierownik kontrolowanej jednostki podała, że na terenie Gminy Lelkowo nie zachodziła potrzeba zatrudniania rodzin wspierających. Jednakże w przypadku zaistnienia takiej potrzeby, Ośrodek podpisze z taką rodziną stosowaną umowę. (akta kontroli str. 67 -76).

8. Uwagi i wnioski

Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolnych wnioskować można, że rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych GOPS w Lelkowie zapewniał dostęp do ograniczonych form wsparcia. Rekomenduje się dalszy rozwój systemu wsparcia rodziny i podjęcie działań mających na celu zwiększenie dostępności do wszystkich form wsparcia, które przewiduje ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w szczególności: konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, organizowania dla rodzin „grup wsparcia” i „grup samopomocowych” oraz pomocy prawnej.

Kontrola wykazała ograniczoną dostępność wsparcia udzielanego przez asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Realizacja Projektu mogła stanowić poszerzenie lub też być dodatkową ofertą. Niemniej jednak, należy mieć na uwadze, że dostępność tego rodzaju usługi powinna być zapewniona dla każdego, kto w danym momencie swojego życia będzie takiej pomocy potrzebował.

Odrębną kwestię stanowi również czas oczekiwania na objęcie wsparciem asystenta rodziny. Kilkumiesięczny okres oczekiwania, zwłaszcza w przypadku rodzin zobowiązanych przez sąd rodzinny do współpracy z asystentem rodziny jest niedopuszczalny, z uwagi na dobro znajdujących się w niej dzieci.

W toku przeprowadzonych czynności kontrolnych, szczegółowo omówiono z Kierownikiem GOPS w Lelkowie realizację zadań, wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

9. Zalecenia

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnoszę o podjęcie przez Kierownika, jako osoby odpowiedzialnej za ich powstanie, stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

1. Zapewnić rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo – wychowawcze wsparcie asystenta rodziny w myśl art. 176 pkt 3a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. **Termin realizacji – na bieżąco**
2. Tworzyć możliwość podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny, zgodnie z art. 176 pkt 2 i pkt 4b ustawy. **Termin realizacji – na bieżąco.**
3. Plan pracy z rodziną opracowywać i realizować w konsultacji z pracownikiem socjalnym oraz, w sytuacjach tego wymagających, z koordynatorem rodzinnej pieczy

- zastępczej. Dokumentować ten fakt, zgodnie z art. 15 ust. 1, pkt 1 i 2 ustawy. **Termin realizacji – na bieżąco.**
4. Plany pracy opracowywać w myśl art. 15 ust. 3 ustawy. **Termin realizacji – na bieżąco.**
 5. Okresową ocenę sytuacji rodziny o której mowa art. 15 ust.1, pkt 15 ustawy, przekazywać Kierownikowi Ośrodka, a fakt ten dokumentować. **Termin realizacji – na bieżąco.**
 6. Monitorować przez asystenta funkcjonowanie rodziny po zakończeniu z nią współpracy oraz dokumentować ten fakt, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy. **Termin realizacji – na bieżąco.**

Kontrolowanej jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Z up. WOJEWODY
WARMINSKO-MAZURSKIEGO
Joanna Jabłonka-Kastrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 998 ze zm.).

GŁÓWNY SPECJALISTA

Stella Maścianica

GŁÓWNY SPECJALISTA

Lilla Kondrusik

GŁÓWNY SPECJALISTA

Agnieszka Pastuła